

У политичком систему СР Немачке „великом коалицијом“ назива се владајући савез оне две странке које имају највише посланика у парламенту. Традиционално, то су конзервативна Хришћанско-демократска унија (ЦДУ), заједно са „сестринском“ баварском Хришћанско-социјалном унијом (ЦСУ), и Социјалдемократска партија Немачке (СПД). Само коалиција ове две начелно супротстављене политичке снаге, десно и лево од центра, носи назив „велика коалиција“.

У историји немачке демократије на власти је била четири пута „велика коалиција“. Она се у Немачкој назива још и црвено-црна у складу с бојама које се сматрају типичним за социјалдемократе и конзервативце.

На нивоу савезних покрајина, на некадашњем социјалистичком истоку Немачке, догодило се више пута да на изборима највише гласова добију и владу саставе СПД и Левица (у коју су се ујединили бивши реформисани комунисти Партија демократског социјализма ПДС и западнонемачка Изборна алтернатива за рад и правду). На нивоу федералних јединица, савез социјалдемократа и конзервативаца није реткост. До сада је најмање у једном мандату постојала у 13 од 16 савезних покрајина.

У раздобљу Вајмарске републике, двојица канцелара били су шефови „велике коалиције“: Густав Штреземан (1923. године) и Херман Милер (од 1928. до 1930. године). Штреземан је био политичар национал-либералне Немачке народне партије (ДВУ), чији су политичари после Другог светског рата учествовали у формирању како данашње ЦДУ тако и у формирање Слободне демократске партије (ФДП) која се назива још и Либерали. Милер је био социјалдемократа.

После рата је прва „велика коалиција“ постојала у Бону између 1966. до 1969. године. Канцелар је био хришћански демократа Курт Георг Кизингер, а вицеканцелар и министар иностраних послова социјалдемократа Вили Брант. Овај изборни савез није настао на основу изборних резултата, већ у ванредној ситуацији пошто су из владе иступили Либерали, невољни да подрже повећање пореза у циљу санације државног буџета. Кизингер је потом у преговорима са социјалдемократама постигао сагласност о „великој коалицији“, а од почетка је било јасно да ће она издржати само до наредних избора.

Супротстављене странке имале су тада три кључна циља око којих су успеле да ускладе интересе: прво, усвајање мера против прве послератне рецесије у Немачкој; друго, доношење закона о ванредном стању које су захтевали савезници и који је требало да обезбеде Немачкој стицање пуног суверенитета; треће, усвајање већинског изборног система по америчком узору (од чега су социјалдемократе касније одустале).

Друга „велика коалиција“ постојала је од 2005. до 2009. године. Њу је водила садашња канцеларка Ангела Меркел (ЦДУ), а вицеканцелар и шеф дипломатије био је социјалдемократ Франк-Валтер Штајнмајер. На изборима за Бундестаг 2005, ЦДУ/ЦСУ и СПД су добили 35,2 односно 34,2 одсто гласова. Ниједан други жељени изборни савез (социјалдемократе и зелени или конзервативци и либерали) није омогућавао довољну парламентарну већину. Иако и тада посматрана као политичко „нужно зло“, друга немачка „велика коалиција“ постигла је, упркос разликама у ставовима и честим размирицама, резултате којих није морала да се стиди. У време њеног мандата предузето је низ делотворних мера против кризе и рецесије, смањена је незапосленост и донето више мера које су поправиле финансијски положај породица с децом.

Спремност немачких странака да, макар и нерадо, ступе у „велику коалицију“ део је поимања демократије у земљи чији је врхунски циљ, после искустава из времена Вајмарске републике и нацистичке диктатуре, очување политичке стабилности и социјалног мира. Странке на власти и оне у опозицији патриотизам схватају превасходно као одговорност за политичку стабилност, друштвену равнотежу и економски напредак.

Ранијих деценија су конзервативци одбацивали могућност коалиције са Зеленима, социјалдемократе владајући савез с Левицом, али само на савезном нивоу. Начелно политичари настоје да се, за разлику од политичара у Србији у актуелној расправи, не изјашњавају категорично ни за ни против било којег партијског савеза, имајући у виду да ће у интересу будућности земље, можда бити принуђени да једног дана ступе и у неомиљене политичке савезе и постигну компромисе са дојучерашњим политичким противником. Притоме ваља сачувати образ и не оставити утисак политичара који обећавају једно, а чине друго.

(Политика)